

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

99.41 //
100
a
XXIII

X

VEJSTRUP FOLKEHØJSKOLES AARSSKRIFT

==== JULEN 1932 ====

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Elevmødet 1933

afholdes *Søndag den 18. Juni*. Kl. 2 Eftmd. holder Elevforeningen Generalforsamling, og Kl. 4 er der offentligt Møde, hvortil alle venligst indbydes.

Sigurd Rosager. Alexander Jensen.

Efteraarsmødet 1933

afholdes i Dagene *24.—26. September*. Tilrejsende Gæster er velkomne. Nærmere Kundgørelse derom i de fynske Blade og i Højskolebladet.

Alexander Jensen.

Indhold.

En Mørkningstanke	Af <i>Anders Nørgaard.</i>
Aaret, der er gaaet (med 8 Billeder)	„ <i>Alexander Jensen.</i>
Op og ned	„ <i>Thøger Dissing.</i>
Arv	„ <i>Peder Bukh.</i>
Poplen	„ <i>A. J. Pedersen.</i>
Elevmødet 1932 (med 5 Billeder)	„ <i>Frater.</i>
Fra Verdens Aandedrag	„ <i>Alexander Jensen.</i>
Højskole — Ungdomsskole	„ <i>Sigurd Rosager.</i>
Sognefoged Hans Christensen, Vejstrup	„ <i>Thøger Dissing.</i>
Endvidere Meddelelser om Elevmødet 1933 og Efteraarsmødet 1933 samt Bladudtalelser om Vejstrup Ungdomsskole.	

VEJSTRUP
FOLKEHØJSKOLES
OG
VEJSTRUP UNGDOMSSKOLES
AARSSKRIFT

XXIII

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN
JULEN 1932

Statens pædagogiske Studiasamling
København V.

37.41

ve

H

a

XXIII

TRYKT SOM MANUSKRIFT

1946/977

SVENDBORG AMTS-BOGTRYKKERI
1932

Statens pædagogiske Studiasamling
København V.

En Mørkningstanke.

Det er Dagen før Folketingsvalget. Jeg kan ikke sige, at jeg er i Valgstemning, om dertil hører, at man skal være saa voldsomt optaget af Valget og dets Udfald. Jeg har jo nok lagt Mærke til Agitationens Hidsighed. Og hverken Agitation eller Hidsighed er tiltalende. Der er megen Larm i dem begge. Det er muligt, det ikke kan være anderledes under parlamentariske Forhold. Det er saa Partiførerne, som strides om Magten. Og de bruger, saadan synes det, alle optænkelige Midler for at sejre. At en Valgkamp under de givne Forhold bliver særlig hidsig, er ikke til at undre sig over. De økonomiske Forhold er ualmindelig vanskelige, og Udsigterne til Bedring er alt andet end lyse. Vi spærres ude fra vore Markeder. Nu har ogsaa England begyndt at spærre. — Hvad skal det dog blive til? — Ikke underligt, at der raabes op om „Kronen“, „Tolden“, „Nedskærings- og Tilpasnings Nødvendighed“ og fra anden Side om disse Tings „Uforsvarlighed“.

Men som jeg nu har alt dette i mit Øre, dukker den Tanke op i mit Sind: er der nu ikke noget, som glemmes, ikke blot under Valgtummelen, men under den voldsomme, om end saare naturlige Optagethed af det økonomiske og politiske? Det kan jo saa let gaa saadan, at Optagetheden af det, der i og for sig er vigtigt, kan skyde det, der er vigtigere endnu i Baggrunden,

Gik det ikke — til stor Ulykke — saa ofte saadan for den enkelte, for Hjem, for Folk, for en hel Tid?

Det kan dog vist ingen nægte.

Og her er det, der stiger Angst op i mit Sind. Ja, Angst. Jeg er — i Anledning af min sidste Bog — af en Anmelder blevet beskyldt for Gnavenhed. Nej, det er ikke rigtig forstaaet. Derimod overvælder undertiden baade Sorgen og Angsten mig. Det er sandt.

Det er ofte blevet sagt, f. Eks. af Grundtvig og af Holger Drachmann, altsaa to saa vidt forskellige Mænd, men ud af virkelig Fædrelandskærlighed for begges Vedkommende, at vort Folk i Bunden er stærkt, men blødt, noget sorgløst og ligegyldigt, let til at glemme, at der er Farer, indtil Faren er over os.

Maaske nok, der er noget om det.

Jeg er ofte bange for, at vi er for sorgløse og ligegyldige over for den Fare, der truer os fra Syd. Vi oplevede 1920. Ja, men den Oplevelse kræver Aarvaagenhed, Offervillie, Udholdenhed, ogsaa under og ikke mindst under de trange ydre og politiske Kaar. Hvad er det ikke for Røster, der lyder histovre? Hvad er det ikke for et Arbejde, der gøres med 1920?

Er det ondt her at mane til Aarvaagenhed? — Det nytter ikke! — Maaske ikke. Men her maa hver for sig følge det Kald, man er under, uden at spørge rationalistisk, om det kan nytte noget. Og taler man ud af Kærlighed, saa gælder jo, hvad der en Gang blev sagt, at Kærligheden aflader ikke.

Aandeligt fik vi Danske saa rig en Arv. Men den skal løftes.

Imellem fyldes jeg af Angst for, at dette, der er et Spørgsmaal om Liv og Død for vort Folk, glemmes i Døgnets Strid over Døgnets ganske vist tit meget vigtige Spørgsmaal. Hvad hjalp det vel, om vort Folk vandt Alverdens ydre Herlighed, naar det tog Skade paa sin Sjæl? — Vi behøver ikke at glemme, hvad vi fik, fordi vi dyster økonomisk og politisk. Nej, det var ikke godt. Thi den Dyst skal jo nu engang til. Men vi staar i Fare altid for at glemme det vigtigere over det vigtige.

Er det ondt stedse paany at pege paa Arven, vi fik? Jeg tror det ikke.

Men jeg kan maaske sige, hvad det er, jeg spejder efter bag ved Tidens Strid og Larm, saaledes: det er Følelsen af og Bevidstheden om vort folkelige Ansvar. Vi, der lever nu og strides om Valuta, Understøttelser o. s. v., har Ansvar for mere end Dagen i Dag og Ordningen af Dagens Spørgsmaal. Vi maa se vort Ansvar i Historiens Lys. Vi fik Talenter betroet, som en Dag vil kræves af os med Ros eller Dadel for Historiens Domstol.

Ja, men saa er det da alene Kærligheden, Kærligheden til Danmark og det danske, det gælder om. Egenkærligheden kan kun øde, men Kærligheden opbygger.

Anders Nørgaard.

Aaret, der er gaaet.

At et Aar allerede er gaaet, forbavser det os nu at tænke paa — men saadan er det nu.

Vi er da ogsaa, naar vi tænker os ud af det daglige Arbejde og tilbage, en Mængde dejlige og lyse Minder rigere -- og det er mig nu en Fryd at sidde og skulle lade det væsentligste passere forbi mig — for at fange et og andet karakteristisk og fæstne det til Papiret — og derved bevare en Hjælp til Minder for kommende Tider:

Arbejdet i Skolen gik sin rolige Gang til Jul — og alle rejste hjem til Jul efter at have gjort en god Begyndelse i Arbejdet her.

Efter Jul samledes vi igen Helligtrekongersdag — og Pastor *Nørgaard* var hos os om Aftenen og fortalte levende om bl. a. de gamle Sagn, der knytter sig til de hellige Stjernemænd.

Saa kunde vi heldigvis alle tage fat igen med friske Kræfter — og Skolearbejdet gik godt og roligt sin Gang Vinteren til Ende — kun afbrudt af et Par enkelte Sygedage (Forkølelse), saa Influenzaen slap vi megt skaaansomt over.

Ved Fastelavnstid tog vi fat paa Forberedelserne til en Komædie — og vi øvede os paa „Vækkeuret“, — som kom til at løbe af Stabelen sidst i Februar til almindelig Morskab for de, der overværede det: Elevernes Forældre og andre paarørende samt en Del af Omegnens Beboere.

Eleverne var selvfølgelig meget optaget af det — og de spillede godt og livligt, saa de høstede fortjent Bifald.

Navnlig var det jo morsomt at se nogen af „Drengene“ i Pigeklæder! — for selvfølgelig røbede deres Gebærder Kønnen til Trods for Udklædningen. Den første Gang, vi prøvede med Udklædningen før Generalprøven, morede det alene i en saadan Grad, at vi næsten ikke kunde spille!

Arbejdet gik med Liv og Lyst og godt Humør — ikke mindst selvfølgelig i Sløjdsalen — og der blev arbejdet godt ogsaa i Fritiden, saa det satte sig i mangfoldige og pæne Resultater. Det fremgik samlet af Udstillingen i Foraaret, hvor Sløjd- og Husflidsarbejdet selvfølgelig faldt mest i Øjnene straks — de fleste af Eleverne havde lavet

Paa fast Grund. (Damestenen paa Hesselager Mark).

et Bord og to magelige Stole, hvoraf den ene mest var Fritidsarbejde, foruden Kuffert, Lampe, Bogbinderarbejde og en hel Del mindre Ting i Sløjdarbejde.

Vinterskolen sluttede Undervisningen den 23. Marts — og Eleverne blev hos os Skærtorsdag og Langfredag, hvor vi havde et Par mere rolige og gode Dage sammen til sidst — og Paaskelørdag fandt Afrejsen Sted.

Paaskedagene tilbragte vi for Resten i Jylland — og i April Maaned havde vi iøvrigt travlt med at pynte noget paa Lokalerne og forberede Sommerskolen.

Jeg var forhindret i personlig at deltage i Arbejdet den

Maaned paa Grund af et Ophold paa Amtssygehuset (det var for en Operation i Tyktarmen, og den forløb godt og let).

Jeg havde forresten der flere glædelige Oplevelser — og en af dem maa det vel være mig tilladt at fremkomme med her:

En Dag — det var paa den Tid, jeg var godt øvre det, og vi kunde trække Vejret — saa satte Overlægen sig ved min Seng og sagde: „Hvad var det, De sagde derude hos Dem ved Aabningsmødet, da De begyndte“?

„Hvad jeg sagde? — Ja, jeg sagde jo saa meget!“

„Ja vel, men det var noget om at være noget for andre.“

„Naa det — ja, det var om den Sandhed, jeg har fra en tysk Forfatter (Joh. H. Merck): at vi kun er noget, for saa vidt som vi er det for andre.“

„Ja, der har vi det,“ svarede Overlægen — og saa fortalte han — mens 2—3 Læger og lige saa mange Sygeplejersker stod og hørte (interesseret) paa — at den Tale var han bleven saa glad for og havde tænkt saa meget

Hvil paa Elsehoved.

paa, siden den stod at læse (som Referat) i Svendborg-Aviserne, at han havde taget det og lavet en (god) Tale deraf til Professor Scaldemoses Jubilæum paa Rigshospi-

talet! — „Og det var lige en Tekst, der var paa sin Plads der, for den passede til hans gjorte Gerning,“ sluttede Overlægen.

Se, det syntes jeg var en interessant Tilstaaelse — og en interessant Maade, jeg fik den paa!

Jeg laa bag efter og tænkte paa den Sandhed: Kast dit Brød paa Vandet, og du vil finde det længe derefter.

Hvem griber Bolden. (Paa den store Plæne i Ungdomsskolens Have).

Naa, ved Sommerskolens Aabning var jeg helt all right igen — og vi kunde tage fat med nye Kræfter, hvilket ogsaa nok kunde behøves, for vi havde et stort Læs at trække den Vinter.

Der var nu indmeldt 12 Elever til Sommerskolen, men 1 udeblev paa Grund af anden Bestemmelse (vi fik dog straks uden videre sendt den fulde Betaling for hele Sommeren alligevel, saa der manglede ingen, hvad det angik, men vi vilde selvfølgelig hellere have haft Pigen med); og desværre fik vi kun Lov at beholde Gudrun Jeppesen en Maanedes Tid p. G. af Broderens Dødsfald, saa det svandt jo lidt i Flokken; men saa fik vi ogsaa til Gengæld af Resten et Hold Piger, der blev særlig flinke og dygtige og for hvem alting gik med Liv og Humør og Sang, saa vi fik (i en anden Forstand) en rig Sommer — og en stor Opmuntring.

en Række Kaffeborde med forskellige Slags Kager med Pris ved, saa det kunde ses, hvad Bagværket til saavel et billigt som et bedre og et ekstra Kaffeboard kostede — og det vakte alm. Beundring.

Dette Kursusarbejde har nu affødt Dannelsen af en Hus-holdningsforening (som har valgt min Kone til Formand), og Foreningen har sit Hjemsted her.

Ligeledes er og dannet en Husflidsforening (hvor jeg er bleven valgt til Formand).

I Vinter fortsættes det paabegyndte Arbejde under disse Foreningers Beskyttelse.

Iøvrigt:

I Somrens Løb har vi gaaet og pillet ned af Skille-rummene mellem de gamle Værelser paa Tagetagens underste Afdeling i den østlige Halvdel af Hovedbygningen. Værelser, der har været beboet af mange Elever i forrige Aarhundrede — og hvor har der været levet et rigt Liv med Udbytte og Oplevelser under disse Tagsten! — det bar de mange nu synligblevne dyrebare Ønsker og Løfter rigt Vidnesbyrd om!

Men Værelserne kunde nu ikke mere opfylde Tidens Krav — og maatte derfor falde for Aldersgrænsen — til Trods for deres Poesi. Og nu har vi der en rummelig, dejlig og praktisk Sløjd- og Husflidssal (98 m²) med Ovenlys fra begge Sider, med Bassin, Komfur og Limovn m. m. —, og om Aftenen festligt oplyst af 8 elektriske Blus.

Desuden har vi nedbrudt den gamle Hestestald — for den havde vi heller ikke nævneværdig Nytte af — og saa fik vi god Plads til 20 Cykler, idet vi halverede Rullestuen.

Ja, nu er vi, som sagt, godt i Gang igen — og Arbejdet med vore nuværende Elever faar os til at sætte Mindet om tidligere noget i Skygge, saa der kun nu og

eller hvor det er at finde; men et er sikkert: det kan ikke hjælpe at tabe Modet eller Haabet om, at bedre Dage skal oprinde, selv om Byrderne bliver nok saa tunge.

I en af Laura Kielers Bøger fortæller hun om en gammel Sønderjyde, som har været med paa dansk Side i Trearskrigen; men da 1864 kom, var han for gammel til at kæmpe med Vaaben i Haand for sit Folk. I sin lille Have havde han imidlertid en Høj, og paa denne stod en Flagstang, og hver eneste Dag, mens Krigen varede, hejsede han Dannebrog paa denne Stang, og saaledes protesterede han mod den Vold, som øvedes. Da Krigen var endt, og Landet tabt, maatte den gamle Mand omsider stryge sit Flag, for Bødestraffene blev saa mange og saa store, og han skulde jo leve; men saa sømmede han Dannebrog fast paa Væggen i sin Stue; der skulde Ty-skerne vel lade det sidde, til den Dag kom, som jo maatte komme, da han atter kunde faa Lov til at hejse det under Guds frie, aabne Himmel. Men Aarene gik og blev til mange, og han blev en meget gammel Mand, og endnu kunde han ikke øjne Gryet af Frigørelsens Dag. Hans Kone døde og hans Børn og Børnebørn paa en lille Dreng nær, som hed Asmus. Han var hos sin Bedstefader, og de to havde det saa godt sammen, de var lige danske og lige urokkelige i deres Haab om, at den Dag skulde nok komme, da Dannebrog fik Lov til at vaje frit over Sønderjyllands Jord. Men en Dag blev den gamle Mand meget syg og følte, at han skulde dø; da kaldte han Asmus hen til sig og sagde til ham: „Jeg havde haabet, og jeg har bedt saa inderligt om, at jeg maatte leve den Dag, da jeg atter fik Lov til at hejse mit gamle Flag paa den tomme Stang; men det skulde nu ikke være; jeg har vel været for stor en Synder til det, og saa gør det heller ingenting, for du vil engang faa Lov til det, Asmus. Og lever du heller ikke til den Dag, saa gør det heller ingenting, for engang vil det ske, at det som er dansk, faar Lov at være det.“ Saa døde den gamle Mand, og faa Aar efter døde ogsaa lille Asmus, og hans Plejemoder, Maren Smeds, svøbte det gamle Flag om

hans lille Krop, inden hun lagde ham i Kiste, og saa sagde hun til sin Mand: „Naar nu Kistelaaget og seks Fod Jord kommer over dette Flag, saa faar Preusserne vel lade det ligge, skulde det end være til Dommedag“.

Gamle Bedstefar og Asmus døde, men deres Haab overlevede dem og sejrede, og 20 Aar efter vajede Tusinder af Dannebrogflag over Sønderjylland.

Saaledes er det at have et levende Haab, og det bærer oppe over mangt, som ellers kunde knuge et Menneske til Jorden.

Det kan være rimeligt at tænke, at mangel en af os, som nu er ældre, vil ikke leve og se den ny Dag og den gode Tid oprinde, og det kan være tungt nok at tænke paa; men vi vil holde fast paa Haabet om, at den vil komme, og vore Børn, de unge, vil opleve og kunne glæde sig ved den. Ja, de unge er jo selve „Livet i Opgang“, og

„— — — iblandt alt, som stiger og som daler,
og som paa denne Jord gaar op og ned,
ej noget rigere jeg nævne ved
end Livet selv i Opgang, naar det maler
sig for vort Blik i Lys af Idealer,
forgylt af Drømmen om Lyksalighed.
Naar Dødens Stund jeg sætter kun til Siden,
hvad har da Kraft og Glans som Ungdomstiden“.

(Adam Homo).

Det er næsten, som man stejler ved at læse de to sidste Linier i dette Vers. Hvilken underlig gribende Tanke for den, som nærmer sig „Støvets Aar“. Har da virkelig Dødens Stund en saadan Kraft og Glans? Jeg vil som Svar fortælle en lille Oplevelse, grebet ud af det virkelige Liv:

Der stod en Mand ved sin Hustrus Seng i hendes Dødsstund; han var saa raadløs fortvivlet, for han kunde slet ikke øjne mindste Lysning i det Sorgens Mørke, som sænkede sig over ham, og det kunde hun vel mærke. Da vendte hun for sidste Gang sit Blik imod ham, og der var saa underfuldt straalende en Glans i hendes Øjne. Aldrig før eller siden mødte han saadan et Blik. Det var

nærmeste Kreds; at alt til en Tid har kunnet set lyst og lovende ud med Fremgang og Medbør over hele Linien; Tryghed og Velvære præger ens Tilværelse, et Højdepunkt er naaet, og saa pludselig slaar Lynet ned. Maaske er det Døden, der tager en af vore kære, maaske den, som vi synes, vi mindst af alle kunde undvære; maaske er det anden Sorg eller Ulykke, der rammer os. Det kan komme hurtigt, det kan ogsaa komme langsomt som en snigende Sot; men Summen af det ene som det andet bliver: Vi lever rent menneskelig talt paa gyngende Grund, thi „sorgløs Mand har ej levet“.

Her er mest dvælet ved den „ydre Verdensorden“; men ogsaa med Hensyn til Folkeslagenes og den enkeltes indre Oplevelser gælder det samme „op og ned“. Det gælder Aandslivet i alle Former, ogsaa det folkelige og det nationale. Hvor har f. Eks. det nationale til Tider været løftet højt paa Bølgetoppe, men det har saavist ogsaa været nede i dybe Bølgedale. Som nu det store Spørgsmaal om Sønderjylland. Det, der har været som en blødende Vunde ligefra Kong Gudfreds Dage af. Der har været Tider, da hele vort Folk har været grebet af dette Spørgsmaal, næsten indtil Angest; men der har ogsaa været Tider, da en stor Del af det danske Folk næsten har følt Lede ved at høre Tale om det. Jeg kan ikke bortvise den Tanke, at der nok desværre ogsaa nu i Tiden er en hel Del danske Mennesker, der har det saaledes, og saa er den nationale Følelse nede i en dyb Bølgedal. Jeg kan ikke glemme, hvad en ellers god Mand sagde til mig for nogle Aar siden: „Nu er dette Spørgsmaal afgjort, og nu skal vi ikke mere tale om det.“ Som om dette Spørgsmaal ikke fremdeles er brændende som nogen Sinde, og det vil sikkert ikke blive afgjort i en overskuelig Fremtid.

Eller nu den dybeste og alvorligste af alle aandelige Rørelser, Kristenlivet; ogsaa der møder vi en stærk Bølgegang med Højtidsstunder og „Svaghedstider trange“.

Ja, nu er de næsten alle borte, de gamle her i Egnen fra Vækkelsestiden og fra de rige Dage, som fulgte efter; men her lever dog mange, som har hørt dem fortælle om den Tid, mens deres gamle Øjne lyste, om Kirketurene til Ryslinge og om de forunderlige Ladegudstjenester i Birkedals Præstegaard og paa Boltinggaard. Og vi har hørt dem fortælle om Friskolen og Højskolen, de rejste, og om deres Offervillie, Iver og Glæde, da de byggede Valgmenighedskirken, og om de første Gudstjenester der, og vi har faaet Indtryk, som vi aldrig vil glemme, Indtryk af, at disse Mennesker — i al Ydmyghed forøvrigt — var oppe paa Tinderne. Vaar og Højsommer var det, og det var ikke underligt, at de i den Tid med fuld Hengivelse og Selvforglemmelse kunde synge: „I al sin Glans nu straaler Solen, Livslyset over Naadestolen“. — —

Der maa have været en vidunderlig Skønhed og Glans over Menighedslivet i disse Dage, og det er ikke sært, om vi en Gang imellem med et Suk kan ønske, at det var saaledes endnu; men det kan umuligt blive ved altid at være Vaar eller Sommer; der kommer alt i mellem mørke Dage og trange Tider. Ogsaa her har vi vel oplevet saadanne Stunder. Hvor taknemmelige maa vi endda være for, at det dog fremdeles er godt at samles i vort Kirkehus, og at der er Styrke i Vidnesbyrdet og Liv og Varme i Menighedssangen. Skal vi saa end ind gennem en aandelig Mørketid med svære Brydninger, saa faar vi trøste os ved, „at immer det dages dog paa ny, hvor Hjerterne Morgen venter“. Men lad dette ogsaa være os en Trøst, naar vi nu er inde under tunge og vanskelige ydre Livsforhold, som for saa mange, mange maa medføre Savn og Sorg og Lidelse.

Det har ofte set fortvivlet ud for vort Folk, langt værre end det gør nu, ja, som om alle Sunde var lukkede, og saa har der endda aabnet sig Vej fremad og opad til lysere, ja gode Kaar. Saaledes vil det ogsaa gaa denne Gang. Men det er nok muligt, vel endogsaa sandsynligt, at den bitreste Ende af denne Krisetid er tilbage. Intet Menneske ved det, og ingen ved, hvad Bademidlet er,

Under saadanne Forhold trænges for Alvor en Folkefører af Guds Naade og en stor samlende Ide.

Sagnet fortæller, at i den omtalte onde Tid sendte Odin sin Søn, og med ham kom Lykken, gode Kaar og lyse Dage til Danmark; for Lykken er Himlens Gave.

Eller lad os mindes den mørke Tid, da Mændene af Svend Estridsens Æt stredes om Magten i Danmarks Rige. Frændemord hørte til Dagens Gerning, og Blodet flød, saa den talrige Æt næsten blev udsløttet. Saa travlt havde danske Mænd med at dræbe hverandre, at Venderne frit kunde fejde paa Danmarks Kyster og plyndre og voldføre efter deres Lyst. Da kom Oprejsningen under de store Valdemarer. Biskop Absalon traadte frem som den store Folkefører, prægede hele sin Tidsalder og vandt sig det skønne Navn „Fædrelandets Fader“.

Hvor straalere Mindet om den Tid. Da naaedes et Højdepunkt, en Tinde i vort Folks Levnedsløb.

Men ak, hvad siger ikke Krøniken om Tiden efter Valdemar Lovgivers Død 1241: „Da faldt Kronen af danske Mænds Hoved; thi fra den Tid af blev de ved deres indre Krig og indbyrdes Ødelæggelse til Latter for alle deres Nabofolk“ — — —, og paa mindre end hundrede Aar bliver Riget lagt øde, og Voldet raader paany. I en gammel Krønike hedder det fyndigt og bittert: „Danmarks Rige var delt“. Der var slet ikke noget Danmark til som selvstændigt Folk og Land.

„Skæbner skifter med Tidernes Gang“, og atter stiger Livets Bølge: Et halvt Aarhundrede saavel efter Kristoffer Pantsætters sørgelige Dage og Død hersker hans Barnebarn, Dronning Margrethe, over et Stor-Danmark, det samlede Norden, fra de store russiske Søer i Øst til Nord- og Vesterhavets Bredder og fra Nordkap til Danevirkes Volde.

Saaledes kan vi blive ved; men hvorfor gaa saa langt tilbage i vor Historie, kan man sige, naar vi har Eksempler nok i vor egen Tid. Lad os blot holde os til vort eget, det tyvende Aarhundrede.

Alle de ældre mindes jo levende, og de fleste sikkert

med nogen Vemod, de første 12—14 Aar af dette Aarhundrede. Det var i mange Henseender, og navnlig i økonomisk, en god og lykkelig Tid herhjemme. Der var jævn Fremgang overalt, Arbejde nok for alle Hænder og Hjerner og en rimelig, ja, i mange Tilfælde endog en særdeles god Fortjeneste til alle. Og vi naaede et Højdepunkt i Kultur og Velvære. De, der fulgte godt med, var dog noget urolige over vor Folkeøkonomi; vor Handelsbalance var ikke god i disse Aar, en Række Aar var der store Underskud; i 1907 var Underskuddet endog 184,3 Mill. Kr., og vor Gæld til Udlandet steg faretruende. De mest klarsynede saa vel nok ogsaa, at der forberedtes noget frygteligt ude i den store Verden. Enkelte sagde det; men de vandt kun daarlig Ørenlyd. De fleste følte sig saa trygge og glade ved Kaarene og Dagene, som var, og de vilde ikke finde sig i, at nogen forstyrrede Idyllen med ildevarslende Tale. Desuden havde jo Dr. P. Munch sagt, at der kom ikke mere nogen stor Krig, da der ikke kunde findes den Statsmand, der vilde tage Ansvaret for en saadan. Og saa var jo da den „evige Fred“ i Sigte, og vi kunde stole trygt paa vor Kultur eller vore Roekuler, som Jeppe Aakjær sagde. Alligevel slog Lynet ned en Dag, og en afgrundsdyb Jammer bredte sig over den halve Jord. Vi slap naadigt i Kongeriget; mange tjente endog store Penge paa Krigen; men vore Folkefæller i Sønderjylland maatte ofre 6000 Mand til Krigens Molok. Sluttelig fik vi som Folk et næsten „urimeligt Haab“ tildels opfyldt; idet vi fik en Del af det tabte Land tilbage, og hvilken vidunderlig Folkeoplevelse var dette. En Tinde var naaet: Danmark var for første Gang gennem mange Aarhundreder igen blevet større.

Bagefter og indtil denne Dag har vi faaet vor Andel i Menneskehedens dybe Ulykke med Stagnation, økonomisk Krise, Arbejdsløshed og megen anden Elendighed. Saaledes med vort Folk, men saaledes ogsaa med den enkelte. „Skæbner skifter med Tidernes Gang“. —

De fleste af os har prøvet eller oplevet det i sin

da bliver Tid til at tænke paa de Dage og de Oplevelser, der svandt med dem. Men den Ting ved jeg, at vi tænker og taler mere om de gode Dage, vi har haft sammen, end vore Penne just er Vidnesbyrd om!

Vi føler os i Slægtskab med alle dem, der kunde tage mod det Budskab, der rækker til mere end os selv.

Hermed vor bedste Hilsen:

Med Ønsket om en god Jul.

Alexander Jensen.

Else Jensen.

OP OG NED

„Der er en Lov for alting her paa Jorden,
for alt, hvad er, hvad kommer eller var,
for alt i Østen, Vesten, Syden, Norden,
naar blot en Gnist af Liv det i sig har,
for alt, hvad i den ydre Verdensorden
som i den indre Form og Skabning ta'r,
og Loven lyder i sin Simpelhed,
thi simpelt er det store: Op og ned“.

(„*Adam Homo*“).

Historien og vor personlige Erfaring lærer os, at saaledes er det: Ingen og intet Menneskeværk kan fortsat holde sig oppe paa Tinderne.

„Har vi toppet, maa vi dale, det er Loven paa vor Jord.“ Men vi kan med samme Ret sige: Ned og op og finde det bekræftet af Historien. Ud af Slægternes Erfaring siger da ogsaa det gamle Ord til os: „Naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest.“

Det er jo derom, det fortæller det gamle Sagn om Kong Skjold, som Grundtvig saa dejligt har tolket i Sang: „I gamle Dage det var engang, at danske Folk var i Kongetrang; de gode græd, og de onde lo, hvor ingen hegner, kun Torne gro“. — —

Men hvorfor var det blevet saaledes?

Jo, paa Grund af indbyrdes Tvedragt, Mangel paa Fællesfølelse, personlig Raadelyst og Rovgridskhed hos den enkelte, Ligegyldighed for, hvorledes det gaar andre, naar blot man selv faar Næverne fulde.

Altid har saadant været vort og hvert Folks Ulykke.

som Himmerigets Kraft og Glans i et Nu kom ham ganske nær. Saa slukkedes Glansen, og hun døde. Blev dette ikke givet ham til Trøst i Nøden? et Glimt af den evige Glæde, af Saligheden, som aldrig skal aflade for hver den, som tror. Han føler sig til denne Dag sikker derpaa. Saa kan da ogsaa du og jeg, som nu føler os dybt nede i Bølgedalen, og som maaske ikke her paa Jorden skal opleve en lysere og lykkeligere Tid, fatte nyt Mod og, om vi blot søger de rette Kilder, holde Haabet i Live om, at vi gennem Dødens Nat skal gaa ind til den evige Dag, da der ikke mere findes „op og ned“, og hvor Glæden aldrig kan dø.

Thøger Dissing.

ARV

Det er svært at afgøre, hvad der sker i ens egen Tid. Vi kan dømme sikrere om Tiden for hundrede Aar siden end om den, vi nu lever i. Og dog! Ingen Tid ved vi saa meget om som vor egen. Hvis vi da lever den. Saa har vi den i os. Saadan lærer vi den at kende — inden fra.

Hvad sker da med os i disse Aar? — Dette, at Kommunisme og Grundtvigianisme tager Livtag i og om os! Begge peger bort fra Individualismen, men hver paa sin Maade (Individualismen, som de fleste af os for alle Omraader af Livet endnu sidder i til Halsen). Kommunismen vil udefra Enshed og Enhed, Sammensmeltning af Klasser og Folk. Grundtvigianismen vil indenfra et organisk Fællesskab i Folkenes økonomiske, menneskelige og kristelige Liv. Det er en Modsætning mellem Ufrihed og Frihed, mellem Internationalisme og Folkelighed.

Lad det nu være halvt spøgefuldt, at Grundtvigianisme her er stillet op mod Kommunisme. En Myg mod en Elefant vil mange synes. Sikkert er det dog, at op af det 19. Aarhundredes Individualisme — Eneren, som Udgangspunkt og Maal — og i Modsætning til det 20. Aarhundredes Kommunisme — Massen, som Enhed og Maal — er ved at vokse en Folkelighed, der sætter Folket som Enhed og Maal. Og ligesaa sikkert er det, at Folkelighed aldrig er blevet opfattet rigere og dybere end her i Danmark af Grundtvig (se min første Artikel i Vejstrup Højskoles Aarsskrift for 1927). Og endelig kan endnu nævnes to Ting, som for mig er sikre i denne Sag. For det første, at denne Livsform, der i *Folket* — levende opbygget af Hjem og af andre aandelige Livskredse (som da

ogsaa af økonomiske Andelsselskaber) — ser et aandeligt Fællesskab, som vi alle er sat til at tjene, er den rigest mulige; og for det andet, at Højskolens Opgave efter Grundtvigs Tanke er denne ene: *at styrke dette folkelige Fællesskab.*

Men hvor *har* Højskolen svigtet denne Opgave, mere og mere indtil denne Dag. Mon det — trods Nederlag og Skuffelse — engang skal blive Vejstrup Højskole, der skal vende Strømmen!? — Eller sker det nede paa Rønshoved i disse Aar?

Vendes skal den i alt Fald. Og Tiden er inde nu.

I en af Thorkild Gravlunds Bøger hedder det: „Det er det, det gælder om: at arve godt og efterlade noget godt til Arv.“ Det er rigtigt; og her har vi en Hovednerve i Folkeligheden. Den aandelige Arv har en kulturel, en rationel, en etisk og en kristelig Side.

1.

Arvens kulturelle Side, Faren ved Tabet af den kulturelle Arv, har man i flere Aar været opmærksom paa; og vor Hjemstavnsdigtning har beskæftiget sig dermed. Men alvorligst og dybest er Sagen dog behandlet af Jakob Knudsen og Thorkild Gravlund, som ikke egentlig er Hjemstavnsforfattere, men folkelige Digtere.

Gravlund behandler f. Eks. Spørgsmaalet i Bogen „Herredet“. Han viser, at baade *Fremskridtet* og *Vækelsen* øder Bondens nedarvede sikre og fine Kultur: i Bolig, Klædedragt, Fremtræden, Sprog, Sjæleliv.

„De fik intet Fremskridt givendes. Kostbare Ting af gammel Bondekultur toges stedse i Bytte.“ — „Rive ned, det kan enhver — og bygge nyt, det kræver kun Penge, — men *holde det gamle oppe*, se det skal der Forstand til!“

„Saadan noget med Bylov og Sammenkomster hos Oldermændene havde vi, førend vi blev vakt, men det gik af Brug, da Grundtvigianerne fik Magten. Da blev dette, de kalder Danskhed og Fædrelandskærlighed, lagt op paa

en højere Hylde, som vi skal kige op efter, naar vi er rigtig begejstrede. Til Hverdagsbrug har vi bare at lægge Vind paa at bruge Fremskridt for at blive velhavende.“

At være Bonde, siger Gravlund i „Landmands Liv“, det er at have arvet, det er at leve ud af Arv, ud af indre, levende Tradition. At være bunden inden fra og ubevidst i sin Leven og Virken. Saa er man inde under den sande Frihed. Det modsatte er Disciplin. Det er en Ulykke, naar Hjemlivets Tradition, hvorefter alle virker til Helhedens Tarv ud af en indre Drift og villig Lydighed, afløses af Disciplin, hvor en overordnet, en Arbejdsgiver i Kraft af ydre Myndighed befaler.

Naar en folkelig Kultur opløses, da trænger en fremmed Civilisation ind i Stedet. Det er, hvad vi ser nu. En slap og flad Bykultur (Stationskultur) i sin værste Skikkelse, en raa og vulgær, sjælløs og maskingjort „Amerikanisme“ forgifter vor sunde Bondeungdom.

Vi kan ikke „vende tilbage“ — nej, men vi kan være os selv, sky dum Efterligning og lade vor egen nedarvede Kultur vokse og tage Skikkelse efter Tidens Tarv.

2.

Ja, dette er mere end en kulturel Fare; det er en national. I Kamp mod den indtrængende fremmede Civilisation skal vi værge vort Land. „Det er Hjertet af Bonderejsningen. — Om al Vækkelses Udenomstale, teologisk og teknisk, kunde tie, vilde der tilbage være det eneste: at modstaa udenvælts Magt“ (Gravlund).

I Slægtens Gang frem mod det Maal, Gud alene kender, har hvert Folk sit at yde. En mægtig Bygning er Menneskeheden sat til at opføre. Ikke to Sten i den skal være ens, hvert Folk skal indmure sin, *som skal være et Aftryk af Folkesjælen*. Gud naade det Folk, som søger at vinde Alverden, men derved mister sin Sjæl. Og „Sjælen“ sidder ikke i Folkets kulturelle Liv, men i dets aandelige Liv, det, som dets bedste Digtning og Kunst springer ud af, det, som former Livet i Hjemmene, det, som giver Skolen det aandelige Fællesliv ved Møder osv., og Kirkelivet sit Særpræg.

POPLEN

Du Træ, som vokste ved min Barndoms Veje,
du pristest ej for Skønhed nogen Gang,
men du har skænket mig en Arv i Eje,
op gennem Aarene saa fin en Sang.

Paa Havediget knejste du alene,
min stolte Ejendom paa Hjemmets Grund.
En Kæmpedusk af stive, krumme Grene,
din Krone vokste næsten kuglerund.

Saa bred din Stamme steg af Græssets Tæppe
med sære Furer lig en gammel Skrift,
og ved din Rod Skarntyde stod og Skræppe,
Smaakrybet myldred i din dybe Rift.

Men sælsomst dog din Krone var at skue,
en Have bar du mellem Gren og Blad,
der vokste Græsset som paa Markens Tue,
og Mælkebøtten skinned gul og glad.

Du var mig Eventyret paa vort Dige,
du gav mig Vaarens første, friske Krans;
og aldrig Tidens Slør med dunkle Flige
kan skjule Barnemindets rige Glans.

A. J. Pedersen.

Sinds ubevidste Dyb, det vil sige *det* i os, som er Arv fra Forslægten. Naar vi handler, naar vi vælger, da er det vor Slægt, vor Arv, der handler og vælger i os. Men denne Slægtens og Folkets Arv kan forspildes og dermed dens handlende Kraft i os mistes. Vor Tids moralske Rodløshed og Raadløshed er de skæbnesvangre Følger af det folkelige Slægtslivs, Traditionslivets Hensygnen.

Dette Livs Genopvækkelse er Tidens etiske Grundspørgsmaal.

4.

Ogsaa vor Kristendom er en Arv, en „umistelig Arv“. Den er givet os gennem vor Slægt, vort Hjem.

„Guds Ord det er vort Arvegods,
det skal vort Afkoms være.
Gud giv os i vor Grav den Ros,
vi holdt det højt i Ære“.

Peder Bukh.

Hjertelig Hilsen fra min Kone og jeres

P. B.

Vi har et *dansk* Folkeliv, særegent, skønt og rigt, skabt af *vor* Folkesjæl, Næring for *vort* Menneskeliv, en Gave og en Opgave. Lykkelige Lod at have Arveret til den Herlighed! Lykkelige Opgave at vogte denne *vor* Arv, tvinges af Kærlighed til Tjeneste for Danmark.

3.

Hermed er vi ovre i Sagens personlige, etiske Omraade. Den har igen to Sider, d. v. s. der er to Maader, hvorpaa Personlighedslivet kan opdrages ved Tilegnelse af aandelig Arv.

Den første bestaar deri, at vi hjælpes ud af — ikke *vor* Egenkærlighed, den er stærkere end som saa — men den egocentriske (jegkredsende) Tilværelse, der er *vort* Livs Forlis. Kærlighed, Offervilje fødes ikke i *vor* Sjæl gennem andre Menneskers Formaning, vel heller ikke gennem *vor* egen Viljeslutning, men derved, at noget griber os om Hjertet og tager os fangen, saa vi ikke kan lade være, foruden til os selv ogsaa at tage Hensyn til dette. Lykkelig den, der i sin Ungdom gribes af noget stort, en Ide, en Sag, som han kan gaa i Tjeneste hos. Lykkeligst den, der gribes af Kærlighed til sit Folk, fordi dets Arveguld modtages og tilegnes som hans Sjæls Rigdom, saa det bliver hans Drift at værne om Arven.

Den anden Maade, hvorpaa Arv kan indvirke paa *vort* etiske Personlighedsliv, har jeg for ikke saa længe siden set godt udtrykt af Svenskeren Manfred Bjørkquist. Han nævner Svaret til Per Gynt, da han spørger, hvordan han skal vide Meningen med Livet: „Den skal man *ane*.“ Og han skriver saa: „Men nu er det forfærdelige i *vor* Situation, at Anelsen begynder at fattes hos flere og flere Mennesker . . . Menneskene begynder at tabe Følelsen for det store, det sunde, det ægte, det naturlige, det rette. Saadan noget maa man umiddelbart kende, ellers gaar man aandeligt under. Lad os tænke os en Menneskerace, som er begyndt at miste sin Smagssans og Lugtesans, som uden Ubehag kan spise det modbydeligste Snavs, som nyder Stank saavel som Vellugt. Et

saadant Slægtled er prisgivet Smuds og Skarn. — Noget lignende indtræffer med vor Sjæl, naar Livsinstinkterne er ødelagte. . . . Denne farlige Situation røber sig i en Usikkerhed, der sætter alt under Debat. Hvad er Ret — og hvad er Uret? Hvorfor er dette Uret? Kan det ene ikke være lige saa godt som det andet? Hvorfor skal man tage det saa nøje med Sandheden? Eller med Loven? . . . Hvorfor skal jeg holde mig til een Kvinde, naar jeg har Lyst til flere? Hvorfor skal jeg tage saa højtideligt paa et Menneskeliv? Har jeg ikke Ret til den Stimulans og de Fornøjelser, jeg har Raad og Lyst til osv. Spørgsmaalene bruser frem i det unge Slægtled over hele Verden. Netop dette viser, at de gamle Instinkter begynder at svigte, og om de ny ved vi intet. . . . Livsinstinkterne er fra en Side set et Udtryk for en Slægts dybeste Erindringsliv. Bryder vi helt med det forsvundne og dets Erfaringer, da bliver Livsinstinkterne usikre, og alt stilles under Debat. Man ved ikke, hvad man vil, og end mindre hvad man bør ville. Mennesket kommer i moralsk Anarki, i en indre Redeløshed. Den, som har sunde Instinkter, behøver ikke at debattere saadanne Ting. Det er ofte allerede en Svaghed at spørge. Saadan noget skal man vide indenfra een selv. Og ved man det ikke — saa meget værre. Der findes noget, som det er barnagtigt at søge at bevise for sig selv ved Forstandsgrunde. Jeg sidder ikke og regner ud med Grunde for og imod, om jeg elsker et Menneske. Jeg ved det forud for alle Grunde. Og har jeg mistet Evnen til at fornemme det rette, saa kan jeg aldrig erstatte det med Klogskab og Overvejelser. Det gælder om, at mine Instinkter bliver lægte — Samvittighedslivets Instinkter.“

Denne dybe og betydningsfulde Udtalelse kan godt staa alene. Jeg tror, Bjørkquist helt ud har Ret. At Instinktlivet har denne afgørende Betydning, og *at Livsinstinkterne er et Udtryk for en Slægts* — i udvidet Forstand — *et Folks dybeste Erindringsliv.* I de vigtigste Afgørelser i vort Liv — og forøvrigt ogsaa i de mange smaa Valg, hvoraf vort Liv bestaar — træffes Valget ud fra vort

Elevmødet 1932.

Der var det glædelige ved Elevmødet i Aar fremfor i Fjor, at Skolen igen var kommen i Virksomhed. Der var en Flok flinke Elever paa Skolen, og der var mange Tegn, som tydede paa, at Elevtilgangen igen vilde blive bedre; men det var jo ikke noget stort Antal af gamle Elever, der var kommet til Stede, og det, der giver Festglansen til et saadant Møde, er jo naturligvis i høj Grad, at gamle Elever i stort Tal kommer sammen, og at lyse og gode Minder fra deres Skoletid bliver opriskede og levendegjort i dem. Alligevel blev det et godt og fornøjeligt Møde, der styrkede Haabet om en god Fremtid for Skolen.

Godt Humør over hele Linien.

Mødet holdtes Søndag den 19. Juni, og det begyndte om Eftermiddagen Kl. 2 med Generalforsamling i Elevforeningen. Formanden, Redaktør *Jens Therkelsen*, Ringe, bød velkommen og udtalte først en Tak

til nuværende Valgmenighedspræst Peder Bukh og hans Frue for det gode og ærlige Arbejde, de havde udført i de fire Aar, de ledede Skolen. Desværre mødte dette Arbejde ikke en saadan Tilslutning, at det kunde

Ved det gamle Bjælkehus i Broholm Have.

fortsættes. Han rettede dernæst et særligt Velkommen til det nye Forstanderpar, som altsaa i Dag havde deres første Elevmøde. Paa gamle Elevers Vegne vilde han sige dem en varm Tak for, at de havde taget

„Blandet Kor“ paa den store Trappe.

en Gerning op paa den gamle Skole og ført den saa godt frem, som sket er. De har taget Skolearbejdet op under delvis nye Former, og de har mødt baade Forstaaelse og god Tilslutning hos Egnens Befolkning. De arbejder nu alt med det andet gode Elevhold, og flere Kursus er afholdt med store Antal Deltagere. Skolen opfylder saaledes atter sin Mission som denne Egn særlige Skole, og det er kun naturligt, at Vejstrup Højskoles og Ungdomsskoles mange Venner og gamle Elever glæder sig derover og meget ønsker, at det saa godt begyndte Arbejde maa kunne vinde en saadan Tilslutning, at det kan fortsættes under voksende gode Vilkaar, og idet vi byder Forstander Jensen og hans Frue velkommen, udtaler vi Haabet om, at det maa ske.

Derefter oplæste *Thøger Dissing*

Elevforeningens Regnskab.

15. Juni 1931—15. Juni 1932.

Indtægt:

Beholdning fra forrige Aar	Kr.	130,43
Medlemsbidrag for 1931	„	1156,30
Indvundne Renter	„	5,70
		Kr. 1292,43

Udgift:

Elevskriftet 1931	Kr.	440,01
Porto ved Udsendelse af Elevskriftet	„	269,19
Kundgørelser om Elevmødet	„	44,09
Renter af Laan i Skolen	„	337,50
Understøttelser til Elever paa Skolen	„	60,00
Løbende Omkostninger.	„	9,50
Beholdning at overføre	„	132,14
		Kr. 1292,43

„Birkely“, *Vejstrup*, den 15. Juni 1932.

Thøger Dissing.

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet rigtigt.

Lakkendrup, den 17. Juni 1932.

Lars Jørgensen Duelund.

Regnskabsføreren udtalte sin Glæde over, at der dog endnu var over 500 gamle Vejstrupelever, der sluttede op om deres gamle Skole og støttede det gode Arbejde, den fremdeles udfører. Det var en Glæde, at Elevforeningen i det forløbne Aar havde kunnet yde et Tilskud paa ca. 400 Kr. til Skolens Drift. Han udtalte slutelig det Haab, at man stadig vilde bevare dette Sammenhold, og at Foreningens Medlemsantal igen vilde stige, efterhaanden som der blev Tilgang fra nye Elevhold. Regnskabet blev derefter enstemmigt godkendt, og det vedtoges, at Foreningen ogsaa i 1932 skulde udsende et Elevskrift paa ca. 3 Ark.

Derefter var der Valg af Bestyrelsesmedlemmer.

Efter Tur afgik:

Frøken *Rigmor Mikkelsen*, Brudager.

Gaardejer *J. P. Holtegaard-Andersen*, Anderup.

Landmand *Troels Gedsø*, Reveldrup.

Redaktør *Jens Therkelsen*, Ringe.

Træskomand *Holger Andersen*, Gudme.

De fire førstnævnte genvalgtes, og i Stedet for Holger Andersen, som frabad sig Genvalg, valgtes Gaardejer *Sigurd Rosager*, Vejstrup. Til Revisor genvalgtes Skatteraadsformand *Lars Jørgensen Duelund* Lakkendrup.

„Vækkeuret“ vækker Glæde.

Forstander *Alexander Jensen* fik nu Ordet og rettede en Tak til Elevforeningens Bestyrelse for dens Støtte i Arbejdet og til dens Formand for hans venlige Ord. Det er os en stor Glæde og en nødvendig Hjælp at kunne mærke, at Skolens gamle Elever staar bagved os under vort Arbejde. Uden dette vilde vor Opgave være meget vanskelig om ikke umulig at løse. Vor Skoleform er ny, men vi søger under vort Arbejde at yde vort bedste, saaledes at Skolen kan øve en Gerning og fylde sin Plads her i Egnen og i vort Folk. Vi bruger den Skoleform, der har Medvind i Tiden, da vi mener, at det er klogest at indstille os efter den Trang, der nu engang er til Stede hos saa mange unge Mennesker. Men vi føler os i dyb Gæld til Højskolen, og dens Aand skal altid være ledende

Fra Stenhøjen ved Birkely.

i vort Arbejde. Det er et aandeligt Syn, der skal bære dette, selv om vi i Formen maa bruge den praktiske Uddannelse.

Sluttelig udtalte Dissing, at han nu havde haft god Lejlighed til at følge Arbejdet under de ny Former paa allernærmeste Hold, og han kunde kun glæde sig over Livet paa Skolen. Alt gaar udmærket. Vi har en Flok flinke Piger, som baade, naar de synger, naar de leger og naar de arbejder, er som de bedste Hold i min Tid. Man kan kun faa Indtryk af, at her udføres et godt og dygtigt Arbejde i Pagt med den gode, gamle Højskoles Aand.

Formanden sluttede derefter Generalforsamlingen. Ved et efterføl-

gende Bestyrelsesmøde frabad Jens Therkelsen sig Genvalg som Formand, da han i sin nuværende Virksomhed ikke saa sig i Stand til at følge Skolens Arbejde paa nært Hold, og det var efter hans Mening af stor Betydning, at Elevforeningens Formand kunde gøre dette. Proprietær *Pedersen*, Skerninggaard, foreslog derefter Gaardejer *Sigurd Rosager* til Formand, og han valgtes enstemmigt.

Efter en Kaffepavse fortsattes med et offentligt Møde, hvor Forstander *Jensen* først holdt et Foredrag om „Gamle Veje og nye Veje“, der formede sig som en Tidsbetragtning. Derefter talte *Thøger Dissing* om afdøde Landstingsmand *Kloppenborg-Skrumsager*, hans Slægt, hans Ungdomsliv og hans Manddomsgerning.

Dermed sluttede det offentlige Møde.

En Del af sidste Aars Elever blev dog endnu nogle Timer sammen og havde det fornøjeligt med Leg og Samtale. Tilsidst samledes alle om Kaffebordene i den hyggelige Spisestue, hvor dette Aars Elevmøde endelig sluttede med en Aftensang.

Frater.

Fra Verdens Aandedrag!

Betragtning er ikke Bøn,
men et godt Grundlag for Bønnen.

Fènelon.

I Begyndelsen var Ordet — fra det er alt udgaaet — af det skabte Gud Verden.

Men Ordet er Lyd — og Lyd er Svingninger, saa alt Liv er opstaaet ved det guddommelige Aandedræts mægtige, rytmiske Svingninger — og det er den Kilde, der stadig nærer alt Liv.

Standser den, saa kan intet leve.

Saaledes taler de hellige Skrifter — og de gamle Vis-mænd til os.

Lys og Varme, al Lyd og Energi: Elektricitet, Magnetisme, Tankekraft osv. er blot rytmiske Svingninger, der foregaar med forskellig Hastighed.

Alle Ting, som findes paa Jorden (og i Universet), er dannet af Molekyler, hvis Atomer er i stadig svingende Bevægelse, mens Elektronerne i Atomernes Indre danser deres vilde Heksedans omkring den positive Kerne.

Ophører den Kraft, der holder Spillet i Ligevægt og gaaende, da vil alt falde fra hinanden og blive tilintetgjort — og intet vil da mere kunne eksistere.

Saaledes taler den moderne Videnskab til os i Dag.

Forunderligt.

For det er jo akkurat det samme!

Den samme Ting siges paa forskellige Maader til forskellige Tider — for at blot det samme kan blive forstaaeligt for Mennesker paa forskellige Kulturtrin!

Vi gør ingen ny Erfaringer, men det er altid ny Mennesker, der gør gamle Erfaringer! —

Den sammenlignende Anatomi fører til forbløffende Resultater — ogsaa naar vi ser ud i Universet.

Da bliver det simple og enkelte til det uhyre omfattende.

Ser vi paa det reelle i de forskellige Forkyndelser, der har lydt til de forskellige Forhold og Tider, saa gør det samme sig gældende, blot i omvendt Orden: det uhyre omfattende, det jordomspændende og omfarende, for ikke at sige det gigantiske, bliver simpelt og enkelt!

Alle Jordens (ja, Universets) Kræfter, alle Former for Energi og alle Former for Liv er dog, viser det sig nu (igen), ikke andet end Svingninger! Der er blot den Forskel, at jo langsommere Svingningshastigheden er, desto mere fysisk og materielt er det, der frembringes (se senere).

Verdensaandedrættets hastigt svingende Kræfter omsættes til alle de andre Former for Energi og Vibration paa samme Mande, som en højspændt elektrisk Kraft transformerer til Lavspænding.

Ja, selv det fysiske Menneske kan drages med i Tankegangen — og forstaas fysisk!

Hos Mennesket omsætter nemlig Hjernen Livsenergien saadan, at den kan udnyttes til Legemets forskellige Behov og til Tankekraft.

Eksempler paa kendte Svingninger viser det:

Hjertet udfører, som bekendt, c. 1 Svingning pr. Sek. Lyden c. 30,000; Elektriciteten c. 34 Milliarder; Varmen c. 200 Billioner; Lyset (og kemiske Straaler) c. 1000 Billioner — og Tankerne op til c. 9 Trillioner Svingninger pr. Sek. Skulde 9 Trillioner skrives med Tal, bruges 18 Nuller!

For Menneskets Vedkommende betyder dette, at alt efter den Maade, paa hvilken „Transformatoren“ virker, bliver der visse Svingninger, som særlig harmonerer med dette Menneskes hele fysiske og aandelige Organisme, og der vil særlig være eet bestemt Svingningstal, der for hvert enkelt Menneske spiller den største Rolle for vedkommende: som maa betragtes som en Slags Grundtal, Generalnævner eller Bølgelængde ligefrem, om man vil!

Kender man dette Tal, da ejer man derved Nøglen til den allerstørste Paavirkning af vedkommende — ja, et saadant „fundet“ Menneske kan blive et Redskab for en anden!

Har man fundet sit eget Tal, da har man derved fundet det „Sesam, luk dig op“, der kan gøre os til Herre over alle vore Evner og vor hele fremtidige Udvikling!

„Langt mere værd end det røde Guld
det er sin Gud og sig selv at kende.“

Da først er man „Herre over Spillet!“ — Da først har man hele Arsvaret — og da først kan det for Alvor blive til noget med det, man nu agter at vi sine Evner og Kræfter til og lade sig udvikle i!

Enhver af os ved, at hvis vi har en vis Mængde Electricitet, Damp eller Kemi, saa er vi derved i Besiddelse af en Energimængde, som vi kan udnytte paa forskellige Maader efter Ønske.

Men kun faa ved, at vi til enhver Tid er Herre over en mægtig Energimængde i vor Tankekraft.

Og saadan som en elektrisk traadløs Station kan bygges og sprede sin Energi lige meget ud til alle Sider, men ogsaa kan laves saaledes, at al Energien sendes kun til een bestemt Side, mod et bestemt Maal — saaledes kan og vor Tankekraft blive en Retningssender og -modtager, hvis vi selv vil det!

Tænker vi ikke særligt meget paa nogen Ting, da vil vort Tankelegeme kun svinge svagt — og vi vil da kunne paavirkes af Svingninger udefra, som andre sender ved kraftigere Energi.

Vi vil derved tvinges ind paa lignende Tanker som dem, der var Oprindelsen til Udsendelsen.

„De Tanker, de flyve som Svaner over Sø“.

Vi kender det alle fra „Ringning for Øret“ — og ved, at til Tider ophører den straks, til andre kan den blive ved. Men det er jo, eftersom Bølgelængden passer til!

Enhver Tanke, vi tænker, er altsaa en Energi­mængde, vi sender ud i vore Omgivelser, ud i Verden.

Den kan paavirke andre Tanker, forstærke, modarbejde eller virke skabende alt efter Omstændighederne og Energi­en.

Mennesker kan altsaa øve Indflydelse paa hinanden saaledes.

Tænker man godt om et Menneske, da sender man derved en Tankekraft af god Art til ham — og forstærker derved alt, hvad der kan være af godt og modtageligt i ham — og hjælper ham derved frem i samme Retning.

Er det en ond Tanke, man udsender, da virker den paa samme Maade, men i Retning af det Onde, der var Oprindelsen til Tanken.

— —

Hvis vor Tanke ikke er rettet mod noget bestemt Maal, vil den Energi, der skabes, flyde omkring os og senere, naar som helst der gives Lejlighed dertil, vil de paavirke os til at tænke paa samme Maade, som da vi skabte dem.

Gentages dette ofte, faar vi en Tanke­vane.

De kan være frygtelige, hvis de er af det onde.

Mange tror, at saadanne onde Tanker er fristet af Djævelen eller andre onde Magter, mens det tit kun er Resultatet af deres egen Ondskab, der rettes mod dem selv!

Men Tankevaner kan ogsaa være til stor Hjælp og Berigelse, naar de er gode, heldigvis.

Paa Tider, hvor vor Tanke ikke arbejder, er vi altsaa paavirkelige af Indflydelse udefra.

Da dette kan være uheldigt for os, bør vi for at undgaa det altid have en eller anden god og nyttig Tanke­række eller Tanke­vane, vi kan falde tilbage paa — og dermed være beskyttede, til en vis Grad.

Foruden disse Tanker

er Mennesket kun som Dyr paa Sti —

og Skibet er uden Anker.

(Frit efter Oehlenschläger).

Den, der altid kun vil blive rigere paa jordisk Gods, er aldrig rig. — Den, der vil blive bedre, er og bliver det paa een Gang.

Derved opnaar vi, foruden at vi sikrer os mod daarlig Paavirkning, tillige ved vore Vibrationer at kunne hjælpe andre — og paavirke dem i samme Retning.

Ja, derved kommer vi ogsaa til at forstaa lidt af, hvad en Bøn for en anden vil sige — og kunne virke.

Tro ikke, at f. Eks. en Mors Bønner for sit Barn, hvor det saa end befinder sig, er forgæves!

Nej — i Tankens Rige hersker ogsaa den Lov, der siger: at den, som giver, mister ikke noget, men faar endnu mere igen af samme Slags, som det han giver af.

Om Apostelen Johannes ved vi, at han til sidst blot sagde dette: Børnlille, elsker hverandre!

Han vidste aabenbart, at det var nok.

Men det er ogsaa nok den Dag i Dag!

Vi trænger heller ikke saa meget til en ny Religion som til at tro paa Sandheden i den gamle!

Hvor jordisk du begærer, drager jordiske Kræfter ind og slukker hver en himmeltændt Kerte;
hvor du dig selv fornægter med rent og ydmygt Sind,
der holder Gud sit Indtog i dit Hjerte.

(Frit efter Nic. Bøgh).

Forstod man blot tilstrækkelig Sandheden i disse 4 Linier — da tror jeg, det var nok!

Ak, hvor er Jorden og Verden bleven lille nu — og simpel, i al sin Majestæt.

Det hele er jo blot Svingninger!

Ja, men saadan har det jo lydt til os fra Tidernes Morgen — bare vi havde villet tro det!

Siden Newtons Dage er vi kommet et Skridt videre — men Vorherres Opgave og Arbejde er ikke bleven mindre!

Dog er vi kommen den guddommelige Indsats i vor fysiske og aandelige Verdens Spil nærmere: for alene den guddommelige Tanke er jo nok!

Underet: at denne Tanke er nok — og at den tilflyder os endnu hver Dag — er jo mindst lige saa stort i Dag, som det altid har været.

Set under den Synsvinkel aabenbarer der sig mange forbløffende Resultater ved en ny Betragtning af Realiteterne i de gamle Skrifter!

Der er sandelig den Fornyelse, som Verden sukker efter, at hente!

— —

Efter et saadant Fornyelsens Bad deltager man ikke i, men tager Afstand fra en staaende Diskussion, om (f. Eks.) nu Præsten i Dag messede kønt, eller det var mer eller mindre falsk — eller noget andet i og for sig nærmest ligegyldigt!

— —

„Kendte Folk hinanden rigtig — saa dømte man ikke, som man dømmes!“

(H. C. Andersen).

— —

„Den, som studerer Visdommens Regler uden at rette sit Levned derefter, ligner den, som pløjer sin Ager, men ikke besaar den!“

(Sadi).

Alexander Jensen.

Højskole — Ungdomsskole.

Det er vel nok med en Smule Vemod, naar gamle „Vejstrupelever“ tænker paa, at der ikke mere er noget, der hedder Vejstrup Højskole; men der er dog Grund til at glædes over, at der endnu samles unge paa dette Sted. Navnet Ungdomsskole dækker over noget ligesom mere haandgribeligt, Sløjd, Husflid o. s. v. Nu er det ingenlunde min Mening at stemple dette som noget mindreværdigt, da en Sag eller Gerning altid skal bedømmes ud fra den Trang, den tilfredsstillende, og de Krav, der stilles. Jeg har da ogsaa ved flere Lejligheder hørt Forst. Alexander Jensen udtale, at det var hans Ønske og Haab, at der over hans Skole maatte være ligesom en Luftning af det, der altid var det bærende i den Gerning, der før i Tiden er øvet paa dette Sted.

Ved en lille Festlighed, der var holdt her paa Skolen i Sommer, da det første Hold Sommerelever skulde rejse, sluttede Thøger Dissing sin Afskedstale til de unge Piger omtrent saaledes: „Jeg har jo ellers ikke før kendt noget til denne Form for Skole, da min Gerning altid har været i Højskolens Tjeneste; men jeg kan sige her, at alt som jeg har arbejdet med jer her i Sommer, er jeg blevet mere og mere glad derfor. Det har glædet mig at være Vidne til den Iver og Interesse, hvormed I er gaaet op i Arbejdet,

ligesom det har glædet mig at høre det Liv og den Kraft, hvormed I har sunget vore dejlige Sange. I det hele taget kan jeg sige, at I har været som et Hold rigtig gode Højskolepiger. Jeg har følt Trang til at aflægge dette Vidnesbyrd." Disse Ord af Dissing, som jo er kendt med Forholdene, som de former sig i det daglige, er efter min Mening en meget god anbefaling for Skolen. For mit eget Vedkommende kan jeg udtale, at jeg er glad ved, at der, om jeg saa maa sige, er kommen „Liv“ paa Skolen igen. Der var jo en Sommer, da der ingen Elever var, og vi nære Naboer kan jo mange Gange om Dagen høre, der ringes paa Klokken, hører det vel nok mange Gange uden at tænke derover; men den Sommer, der ingen Skole blev holdt, var det ligesom, der manglede noget. Derfor er vi glade for, at vi nu jævnlig hører Klokkens kendte Lyd. Jeg vil slutte disse Linier med at udtale Haabet om, at Klokken endnu i mange Aar maa kalde paa unge Mænd og Kvinder paa den gamle, minderige Skole, og dertil kan gamle Elever være en stor Hjælp.

Sigurd Rosager.

Venlig Hilsen til gamle Elever og gode Venner med
Ønske om en god og velsignet Jul.

Thøger Dissing.

Sognefoged Hans Christensen, Vejstrup.

Hans Christensen blev født i sin gamle Slægtsgaard i Vejstrup 10. Januar 1781. Han blev Tidens mest fremragende Bonde i sin Fødeegn. 1827 blev han Sognefoged i Vejstrup og 1834 valgt til Stænderdeputeret for Sunds Herred, næsten hele Gudme Herred og Langeland. Han deltog derefter i Samlingerne 1835—36, 1838 og 1840.

I Fyrreerne blev han et virksomt Medlem af „Bondevenneselskabet“, og 5. Oktober 1848 valgtes han til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, som han derefter deltog i.

Mellem Hans Christensens Børn vil længe mindes *Christen Hansen*, som oprettede Vejstrup Friskole, var den drivende Kraft, da Vejstrup Højskole blev oprettet, og endelig med i forreste Linie, da Vejstrup Valgmenighed blev stiftet, og Valgmenighedskirken bygget. En anden Søn var den udmærkede Foregangsmand *Niels Hansen*, Oure Mark, som var den første Bonde, der blev Medlem af Svendborg Amtsraad, ledende i det Arbejde, der rejste Landbosparekassen for Fyn, og som vandt den mest ubetingede Højagtelse i alle Samfundslag indenfor sin Virkekreds.

Hans Christensen døde 1. Juli 1886. I 150 Aaret for hans Fødsel blev der rejst et meget smukt Mindesmærke for ham i „Gudbjerglund“. Ved Afsløringen blev efterstaaende Sang afsunget:

Til

Sognefoged Hans Christensens Minde

Sognefog'den følger Ploven
paa sin Odelsgrund,
Bæltet blaaner, skøn er Skoven,
vid er Himlens Rund;
men *hans* Vilkaar er saa trange,
og han gør sig Tanker mange,
mens han flittig Furen drager
op og ned ad Ager:

Danmarks Velstand er lagt øde,
Folket er i Nød;
den, som plejer Markens Grøde,
faar vel dagligt Brød;
men han savner Frimands-Retten
til at hævde sig og Ætten.
— Menigmand maa Uret døje,
bære Byrder drøje.

Tider skifter. Kongen kalder
danske Mænd til Raad,
ogsaa Bønder det tilfalder
her at øve Daad,
Stændermænd i Roskild' mødes,
Modet stiger, nyt Haab fødes:
snart skal sikkert Danmarks Bønder
bryde Lænken sønder.

Se, der staar han, Sognefog'den
fra det blide Fyn;
rank er Manden, Blikket roligt
bag de stærke Bryn.
Sine Fællers Sag han taler,
mørkt han Hoveriet maler,
Fæstevæsenet tillige,
disse to maa vige:

Bondejord i Bondeej
giver Frimands Kaar,
fri Mand vælger egne Veje,
støt det fremad gaar.

Den, som Tvang og Trusler driver,
trællesindet sikkert bliver.
— Ej vort Folkehus vi bygge
ved at krumme Rygge.

Høje Herrer talte mod ham,
hvasse Ord der faldt;
ikkun nogle faa forstod ham,
saa hvorom det gjaldt.
Modet han dog aldrig misted',
stadig kæk han Lykken fristed',
vandrede', vækkede' fynske Bønder,
Vester, Nord og Sønder.

Aar svandt hen. — Til Rigsforsamling
Sognefog'den drog;
ældet er han, men ej svækket,
ildfuld, klar og klog.
Altid er han der at finde,
hvor det gælder om at vinde
lige Ret for høje, lave
her i Danmarks Have.

Hjemme var han Fremskridtsmanden,
driftig som kun faa:
Mergel grov han, Sten han ryddede',
ras det skulde gaa;
Mønster-Landbrug der han driver,
som til godt Eksempel bliver.
— Hver en Ætling, Sognefælle
kan derom fortælle.

Helt til høje Oldingalder
var han arbejdsfær.
— Sent de stærke Ege falder
paa de danske Øer. —
Mæt af Dage saa han segned',
mens han sig med Korset tegnede'.
Eftermælet leve længe,
ildne danske Dreng.

Tøger Dissing.

festligt pyntede Kaffeborde. Her vekslede Sang og Tale en halvanden Times Tid.

Pastor *Nørgaard*, Vejstrup, udtalte det Ønske for Eleverne, at de maatte forstaa at vælge de rigtige og sande Forudsætninger for deres Slutninger, da Resultatet ikke kan blive godt, hvis ikke Forudsætningerne er det.

Forstander *Alex. Jensen* takkede sine Medarbejdere for deres gode og forstaaende Samarbejde, der ikke mindst var Skyld i, at Arbejdet var gaaet saa godt. Ogsaa Køkkenpigerne takkede han for deres store og trofaste Arbejde.

En af Eleverne takkede paa egne og Kammeraters Vegne Forstanderparret for alt det, de havde været for Eleverne, dels gennem deres dygtige Undervisning, men ogsaa for, hvad de gennem Samlivet havde givet dem, og udtalte de bedste Ønsker for Skolens Fremtid. Ogsaa Lærerne bragte den unge Pige sin og Kammeraternes Tak.

Th. Dissing fortalte en lille Historie og sluttede med at takke Eleverne for deres gode og friske Sang og ønskede for dem, at de maatte tage denne friske og glade Sang med ud i Livet.

Ved 22-Tiden brød man op fra Kaffebordene og gik en Tur ud i Haven, der i den stille, klare Aftenstund smukt var oplyst med kulørte Lamper. Efter at man en Tid havde nydt det romantiske Skue og havde sendt en „Raket“ til Vejrs, sluttede man med en Aftensang.

(i „Fyns Tid.“ den 2. Septbr.).

~~37.41~~ H
~~Ve~~
a
XXIII

Vejstrup Ungdomsskole.

Fra Pressen :

„Udstillingen af Sommerelevernes praktiske Arbejder paa Ungdomsskolen i Vejstrup i Gaar og i Lørdags var foruden af Elevernes Forældre besøgt af en stor Mængde interesserede fra Omegnen.

1946/
1977

Som rimeligt er, var det særlig Kvindernes Interesse, det fremlagte fangede, og der lød helt igennem kun rosende Omtale, særlig fra Forældrenes Side. Det kunde ikke nok erkendes, at de forløbne Maaneder havde sat sig udbytterige Spor.

Fra Haandgerningen kan saaledes nævnes: Kjoler, Pyjamas, Puder, Korssting, Hulsøm osv., virkelig fint udført Arbejde, der vidnede om Arbejdslyst.

Forstander *Alexander Jensen* udtalte, at de unge Piger ofte stod op Kl. 6 Morgen og tog fat for knap at kunne slippe Tingene ved Aftentiden Kl. 21.

Saa var der de lækre Sager for Ganen, hvor hver Elev havde sin Opgave, f. Eks. et Dusin Æbleanretninger: Bondepige med Slør, Æblepindsvin, Dessert i Skaller osv. samt en hel Del forskellige henkogte Sager.

Ogsaa paa det haandfaste Omraade havde man øvet Kræfterne og udviklet Evnerne gennem forskellige nyttige Husflidsarbejder: Divanborde, Lamper, Stativer, Keramik og Lervaremaling, smukke Ting. Og endelig noget helt særegent „Sigtebrødsblomster“ i straalende Farver, lavet af Sigtebrødsdej, hvortil fremvistes Modeller, der endnu efter 3 Aars Forløb omtrent havde beholdt sin fulde Glans, og hvorom Fru Jensen udtalte lignende i Hovedstaden betalles med 4—5 Kr.

De unge Elevers skriftlige Arbejder bar ligeledes Vidne Vilje og Evne til at naa et godt Resultat. Elever og Lærere af Sommerens Arbejde.

(I „Svendborg Avls“ den 29. August).

Mandag Aften sluttede Vejstrup Ungdomsskole sin
en Festlighed. Elever, Lærere og Naboer